

необхідність у вивченні особи політичного злочинця у зв'язку з необхідністю напрацювання ефективних засобів впливу для попередження політичних злочинів у майбутньому.

Література

1. [Інтернет ресурс]: <https://pravo.ru/process/view/466/> .
2. Маляр Г.В. Сучасні підходи до класифікації політичних злочинців / *Кримінальне право*. 2013.
3. Іншаков С.М. Кримінологічна характеристика та попередження політичної злочинності // *Кримінологія: Кн.-Москва*, 2005.
4. Маляр Г.В. Сучасні підходи до класифікації політичних злочинців / *Право і суспільство*. 2009. № 4. С. 101-107.

Гринько Вікторія Павлівна

студентка Навчально-наукового інституту
заочного навчання та підвищення кваліфікації

Науковий керівник – к.ю.н. Ченік-Трегубенко О.С.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРАВОЗАСТОСОВНА ДІЯЛЬНІСТІ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Характер застосування правових норм з різними факторами суспільного життя визначає головні умови, які забезпечують їх ефективність безпосередньо у дії. Дані умови варто розглянути з урахуванням різних позицій та проаналізувати в представленому аспекті.

В юридичній літературі поняттю «правозастосування» дослідниками надаються визначення, які певною мірою між собою різняться [3; 7, 20].

Зокрема, цей термін трактується: по-перше, як «особлива форма» реалізації права, що здійснюється державними або громадськими організаціями в межах їхньої компетенції у формі владно організованої діяльності з конкретизації правових норм на основі суворого дотримання законності; по-друге, правозастосування визначається як «владна діяльність» державних або інших органів, уповноважених державою, які, використовуючи свої повноваження, видають акти індивідуального значення на основі норм права, вирішуючи таким чином по суті конкретні питання життя суспільства; по-третє, правозастосування розглядається як така форма його реалізації, яка полягає у проведенні державою складної юридичної та організаційної діяльності щодо «особливого здійснення правових норм стосовно конкретних суб'єктів», фактів, відносин реального суспільного життя в межах закону [2, с. 607-608].

Застосування права від інших форм його реалізації відрізняє те, що тут неможлива бездіяльність (пасивна поведінка, як при дотриманні норм), право на правозастосовну діяльність поєднується з обов'язком її здійснення. Правозастосування має похідний характер, оскільки забезпечує реалізацію права третіми особами. Застосування одних норм одночасно потребує дотримання, виконання і використання інших, а отже, правозастосування – комплексне право [5, с. 424].

Водночас необхідно зазначити і про відособленість (самостійність) правозастосування в інших форм реалізації права, яка полягає, по-перше, у тому, що низка правових норм не може бути реалізована без актів застосування права (наприклад, норми, що встановлюють юридичну відповідальність за правопорушення); по-друге, якщо використання та дотримання права типові для діяльності громадян і приватних юридичних осіб у сфері громадянського суспільства, то застосування права типове для суб'єктів публічного права (здійснення влади, управління, правосуддя). Окремі державні органи, приміром суди, існують лише для правозастосування; по-третє, власне правозастосування породило процесуальне право – комплекси правових норм, що визначають порядок, процедуру реалізації і охорону матеріально-правових норм; по-четверте, на матеріалах правозастосовного процесу як найбільш формалізованого способу реалізації права теоретично розроблено стадії правореалізації, прийоми тлумачення правових норм, типові способи вирішення юридичних ситуацій – те, що (в згорнутому вигляді) властиве будь-якій формі реалізації права [6, с. 388-389].

Доцільно також зауважити, що правозастосувачем може бути лише суб'єкт, повноваження та діяльність якого регламентовані законом, відтак, правозастосування, являючи собою компетентну діяльність уповноважених на те державою суб'єктів, здійснюється, як уже зазначалося, відповідно до визначеного у законі порядку. У цьому контексті варто наголосити, що на підставі останньої наведеної особливості правозастосування – здійснюється відповідно до визначеного у законі порядку –

можна виявити безпосередній зв'язок між вказаним явищем правової дійсності та певною специфікою процесуального, процедурного регулювання правозастосування, тобто правозастосовчою процедурою як сукупністю послідовно здійснюваних юридично значимих дій, що реалізуються уповноваженим державою суб'єктом відповідно до визначеного нормативно-правовою моделлю порядку і спрямовані на вирішення індивідуально-правової ситуації з метою забезпечення дотримання, виконання й використання іншими учасниками суспільних відносин належних їм прав і обов'язків [1, с.58].

Операція об'єднаних сил – це комплекс військових та спеціальних організаційно-правових заходів українських силових структур, спрямований на протидію діяльності незаконних російських та проросійських збройних формувань у війні на сході України. Проведення операції передбачається виконанням Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» [4]. У відповідності зі ст. 6 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» «особливості реалізації інших прав і свобод цивільного населення та вчинення правочинів на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях визначаються законами України [4].

Проаналізувавши погляди фахівців, ми вважаємо, що невід'ємним елементом реалізації норм права, зокрема, під час проведення Операції Об'єднаних сил на сході України, є забезпечення їх виконанням уповноваженими на те органами публічного адміністрування.

Отже, успішна реалізація правових норм на Сході України з урахуванням фактору проведення Операції Об'єднаних сил носить актуальний характер. Важливими критеріями оцінки ефективності їх застосування можна вважати, зокрема: настання юридичних наслідків, що передбачені відповідними правовими нормами; необхідний ступінь визначеності змісту та міри суб'єктивних прав і юридичних обов'язків; державно-владний захист прав і законних інтересів уповноважених суб'єктів.

Література

1. Мамай Е.А. Эффективность правоприменительных процедур (теория, практика, техника): моногр. / Мамай Е.А.; под ред. д-ра юрид. наук, проф. В.А. Толстика. Москва: Юрлитинформ, 2012. 224 с
2. Марченко М.Н. Теория государства и права: учебник / Марченко М.Н. – [2-е изд., перераб. и дополн.]. Москва: ТВ «Велби», Проспект, 2008. 648 с.
3. Общая теория права: учеб. / [Дмитриев Ю.А., Казьмин И.Ф., Лазарев В.В., Лейст О.Э. и др.]; под общ. ред. А.С. Пиголкина. [2-е изд., перераб. и дополн.]. Москва: Изд-во МГТУ им. Баумана, 1996. 384 с.
4. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18.01.2018 р.: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19>.
5. Проблемы общей теории права и государства: [учеб. для вузов] / под общ. ред. академика РАН, д-ра юрид. наук, проф. В.С. Нерсесянца. Москва: НОРМА, 2006. 832 с.
6. Проблемы теории государства и права: учеб. / под ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуженного деятеля науки РФ А.В. Малько. Москва: Юрлитинформ, 2012. 592 с.
7. Теория государства и права: учеб. / [Денисов А.И., Зорькин В.Д., Кененов А.А., Кудрявцев Ю.В. и др.]; под ред. А.И. Денисова. Москва: Юридическая литература, 1980. 432 с.

Грузин Валерія Анатоліївна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Рибалкін А.О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

РЕФОРМУВАННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України» вона є державним правоохоронним органом спеціального призначення, що забезпечує державну безпеку України. У межах своєї компетенції, котра визначена законодавством, виконує функції захисту конституційного ладу, державного суверенітету, законних інтересів держави та громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку організацій, осіб чи угруповань, забезпечує охорону державної таємниці [1].

Діяльність СБУ базується на основі таких нормативно-правових актах, як Конституція Украї-